

Т В I <> ↺ 📄 ” ⋮ ≡ — Ψ ☺ ☰

Лабораторна робота 1.1 студента К. Д. Долматова

Варіант 3: Wine Quality Dataset

Опис: Прогнозування якості вина на основі його фізико-хімічних власт

Джерело даних: UCI Wine Quality Dataset

Отримання та використання даних:

1. Завантажте файл даних з <https://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-databases/wine-quality/winequality-red.csv>
2. Дані представлені у форматі CSV з розділювачем ";"
3. Використовуйте pandas для завантаження даних: `import pandas as pd`

```
url = "https://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-databases/winequality-red.csv"
```

```
df = pd.read_csv(url, sep=';')
```

```
# Виберіть features (X) та цільову змінну (y)
```

```
X = df.drop('quality', axis=1).values
```

```
y = df['quality'].values
```

Рекомендовані параметри для початку:

- `w_init = np.zeros(X.shape[1])`
- `b_init = 0`
- `alpha = 0.0001`
- `iterations = 2000`

```
import pandas as pd
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
```

```
from sklearn.model_selection import train_test_split
from sklearn.linear_model import LinearRegression
from sklearn.metrics import mean_squared_error, mean_absolute_error, r2_score
from sklearn.preprocessing import StandardScaler
```

```
# Завантаження набору даних про якість червоного вина
```

```
url = "https://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-databases/wine-quality/winequality-red.csv"
df = pd.read_csv(url, sep=';')
```

```
# Перегляд перших рядків
df.head()
```

	fixed acidity	volatile acidity	citric acid	residual sugar	chlorides	free sulfur dioxide	total sulfur dioxide	density	pH	sulphates	alcohol	quality
0	7.4	0.70	0.00	1.9	0.076	11.0	34.0	0.9978	3.51	0.56	9.4	5
1	7.8	0.88	0.00	2.6	0.098	25.0	67.0	0.9968	3.20	0.68	9.8	5
2	7.8	0.76	0.04	2.3	0.092	15.0	54.0	0.9970	3.26	0.65	9.8	5
3	11.2	0.28	0.56	1.9	0.075	17.0	60.0	0.9980	3.16	0.58	9.8	6

```
# Інформація про дані
print(df.info())
```

```
# Статистичний опис
print(df.describe())
```

```
# Перевірка на пропущені значення
```

Лабораторна робота 1.1 студента К. Д. Долматова

Варіант 3: Wine Quality Dataset

Опис: Прогнозування якості вина на основі його фізико-хімічних властивостей.

Джерело даних: UCI Wine Quality Dataset

Отримання та використання даних:

1. Завантажте файл даних з <https://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-databases/wine-quality/winequality-red.csv>
2. Дані представлені у форматі CSV з розділювачем ";"
3. Використовуйте pandas для завантаження даних: `import pandas as pd`

```
url = "https://archive.ics.uci.edu/ml/machine-learning-databases/winequality-winequality-red.csv"
```

```
df = pd.read_csv(url, sep=';')
```

Виберіть features (X) та цільову змінну (y)

```
X = df.drop('quality', axis=1).values
```

```
y = df['quality'].values
```

Рекомендовані параметри для початку:

- `w_init = np.zeros(X.shape[1])`
- `b_init = 0`
- `alpha = 0.0001`
- `iterations = 2000`

```
print(df.isnull().sum())
```

```
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 1599 entries, 0 to 1598
Data columns (total 12 columns):
 #   Column                Non-Null Count  Dtype
---  -
 0   fixed acidity          1599 non-null   float64
 1   volatile acidity       1599 non-null   float64
 2   citric acid            1599 non-null   float64
 3   residual sugar         1599 non-null   float64
 4   chlorides              1599 non-null   float64
 5   free sulfur dioxide    1599 non-null   float64
 6   total sulfur dioxide   1599 non-null   float64
 7   density                1599 non-null   float64
 8   pH                     1599 non-null   float64
 9   sulphates              1599 non-null   float64
10   alcohol                1599 non-null   float64
11   quality                1599 non-null   int64
dtypes: float64(11), int64(1)
memory usage: 150.0 KB
None
```

	fixed acidity	volatile acidity	citric acid	residual sugar \
count	1599.000000	1599.000000	1599.000000	1599.000000
mean	8.319637	0.527821	0.270976	2.538806
std	1.741096	0.179060	0.194801	1.409928
min	4.600000	0.120000	0.000000	0.900000
25%	7.100000	0.390000	0.090000	1.900000
50%	7.900000	0.520000	0.260000	2.200000
75%	9.200000	0.640000	0.420000	2.600000
max	15.900000	1.580000	1.000000	15.500000

	chlorides	free sulfur dioxide	total sulfur dioxide	density \
count	1599.000000	1599.000000	1599.000000	1599.000000
mean	0.087467	15.874922	46.467792	0.996747
std	0.047065	10.460157	32.895324	0.001887
min	0.012000	1.000000	6.000000	0.990070
25%	0.070000	7.000000	22.000000	0.995600
50%	0.079000	14.000000	38.000000	0.996750
75%	0.090000	21.000000	62.000000	0.997835
max	0.611000	72.000000	289.000000	1.003690

	pH	sulphates	alcohol	quality
count	1599.000000	1599.000000	1599.000000	1599.000000
mean	3.311113	0.658149	10.422983	5.636023
std	0.154386	0.169507	1.065668	0.807569
min	2.740000	0.330000	8.400000	3.000000
25%	3.210000	0.550000	9.500000	5.000000
50%	3.310000	0.620000	10.200000	6.000000
75%	3.400000	0.730000	11.100000	6.000000
max	4.010000	2.000000	14.900000	8.000000

```
fixed acidity      0
volatile acidity   0
citric acid        0
residual sugar     0
chlorides          0
free sulfur dioxide 0
total sulfur dioxide 0
density            0
pH                 0
```

```
X = df.drop('quality', axis=1).values # фізико-хімічні властивості
y = df['quality'].values             # якість (target)
scaler = StandardScaler()
X_scaled = scaler.fit_transform(X)
```

```
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X_scaled, y, test_size=0.2, random_state=42)
```

```
model = LinearRegression()
model.fit(X_train, y_train)
```

```
LinearRegression
LinearRegression()
```

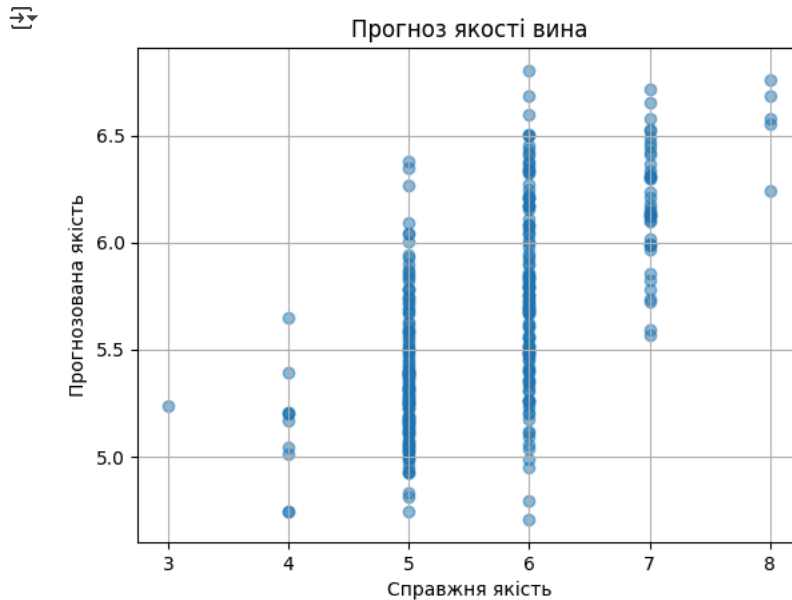
```
y_pred = model.predict(X_test)
```

```
mse = mean_squared_error(y_test, y_pred)
mae = mean_absolute_error(y_test, y_pred)
r2 = r2_score(y_test, y_pred)
```

```
print(f"Середньоквадратична помилка (MSE): {mse:.4f}")
print(f"Середня абсолютна помилка (MAE): {mae:.4f}")
print(f"Коефіцієнт детермінації (R²): {r2:.4f}")
```

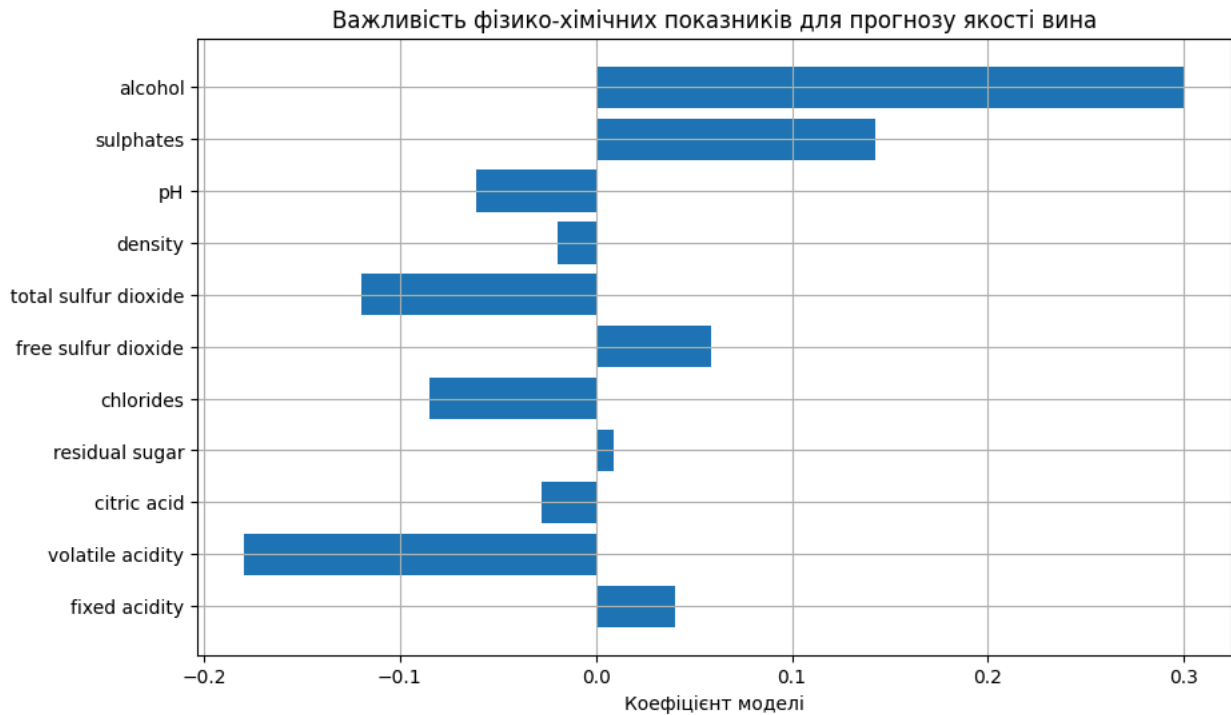
```
↗ Середньоквадратична помилка (MSE): 0.3900
Середня абсолютна помилка (MAE): 0.5035
Коефіцієнт детермінації (R²): 0.4032
```

```
plt.scatter(y_test, y_pred, alpha=0.5)
plt.xlabel("Справжня якість")
plt.ylabel("Прогнозована якість")
plt.title("Прогноз якості вина")
plt.grid(True)
plt.show()
```



```
feature_importance = model.coef_
columns = df.columns[:-1]

plt.figure(figsize=(10, 6))
plt.barh(columns, feature_importance)
plt.title("Важливість фізико-хімічних показників для прогнозу якості вина")
plt.xlabel("Коефіцієнт моделі")
plt.grid(True)
plt.show()
```


1. Які особливості має обраний вами набір даних? Які труднощі можуть виникнути при його аналізі? Особливості:

Набір містить фізико-хімічні властивості вина (pH, кислотність, вміст алкоголю тощо).

Цільова змінна — якість вина (оцінка від 0 до 10).

Дані збалансовані нерівномірно: більшість зразків мають якість 5 або 6.

Труднощі:

Імбаланс класів: деякі оцінки зустрічаються рідко, що ускладнює побудову точних прогнозів.

Корельовані ознаки: частина ознак сильно пов'язані між собою.

Суб'єктивність міток: якість оцінюється людьми, тому можливі похибки.

2. Як впливає нормалізація даних на результати лінійної регресії? Нормалізація призводить до того, що всі ознаки мають однаковий масштаб, що важливо для інтерпретації ваг коефіцієнтів.

Без нормалізації ознаки з більшими значеннями можуть домінувати над іншими.

Підвищується стабільність і швидкість збіжності градієнтного спуску.

3. Як визначити оптимальне значення швидкості навчання для градієнтного спуску? Підбирається емпірично або за допомогою візуалізації функції втрат.

Маленьке значення → повільне навчання; занадто велике → нестабільне навчання або розбіжність.

Можна використовувати адаптивні алгоритми (наприклад, Adam, RMSProp) для автоматичного налаштування швидкості.

4. Що означає коефіцієнт при ознаці в лінійній регресії? Як інтерпретувати отримані коефіцієнти? Кожен коефіцієнт показує, як зміниться цільова змінна при зміні ознаки на одиницю, якщо інші ознаки фіксовані.

Додатний коефіцієнт — збільшує прогноз, від'ємний — зменшує.

За модулем коефіцієнтів можна оцінити впливовість ознак на результат.

5. Які показники свідчать про успішне навчання моделі? Високе значення коефіцієнта детермінації R^2 (близьке до 1).

Низькі значення MSE та MAE.

Прогнози незначно відхиляються від реальних значень.

Візуалізація (scatter plot) показує, що точки лежать близько до прямої $y = x$.

6. Які метрики використовуються для оцінки якості лінійної регресії? MAE (Mean Absolute Error) — середня абсолютна похибка.

MSE (Mean Squared Error) — середньоквадратична похибка.

RMSE — корінь із MSE, зручніший для інтерпретації.

R^2 (коефіцієнт детермінації) — частка варіації, пояснена моделлю.

7. Як визначити, чи є проблема перенавчання (overfitting) у моделі? Модель показує високу точність на тренувальних даних і низьку на тестових.

R^2 на train >> R^2 на test — типовий симптом перенавчання.

Візуально: модель "ідеально" підходить до навчальної вибірки, але помилки великі при нових даних.

8. Які переваги та недоліки лінійної регресії порівняно з іншими методами машинного навчання? Переваги:

Проста, швидка, легко інтерпретується.

Потребує мало обчислювальних ресурсів.

Добре працює за лінійної залежності між ознаками та ціллю.

Недоліки:

Погано працює з нелінійними зв'язками.

Чутлива до викидів та мультиколінеарності.

Обмежена гнучкість — низька точність у складних задачах.

9. Як впливає кількість ознак на результати та швидкість навчання лінійної регресії? Збільшення кількості ознак може покращити точність, якщо ознаки інформативні.

Але надто багато ознак → ризик перенавчання.

Також зростає час обробки та складність моделі.

Неінформативні або корельовані ознаки можуть погіршити результат.